

LEGE
cu privire la răspunderea materială a militarilor

nr. 1477-XV din 22.11.2002

Monitorul Oficial al R.Moldova nr.190-197/1437 din 31.12.2002

* * *

C U P R I N S

Capitolul I

DISPOZIȚII GENERALE

[Articolul 1.](#) Obiectul reglementării și domeniul de aplicare a prezentei legi

[Articolul 2.](#) Noțiuni de bază

[Articolul 3.](#) Condițiile răspunderii materiale a militarilor

Capitolul II

RĂSPUNDEREA MATERIALĂ A MILITARILOR

[Articolul 4.](#) Răspunderea materială limitată a militarilor

[Articolul 5.](#) Răspunderea materială integrală a militarilor

Capitolul III

**DETERMINAREA MĂRIMII PREJUDICIULUI CAUZAT ȘI
MODUL DE RECUPERARE A ACESTUIA**

[Articolul 6.](#) Determinarea mărimii prejudiciului cauzat

[Articolul 7.](#) Desfășurarea cercetării administrative în cazul depistării prejudiciului

[Articolul 8.](#) Recuperarea prejudiciului

[Articolul 9.](#) Recuperarea prejudiciului în cazul eliberării militarului din serviciul militar sau al transferării la un nou loc de serviciu

[Articolul 10.](#) Recuperarea prejudiciului cauzat de către militari unor terțe persoane

[Articolul 11.](#) Condițiile de micșorare a mărimii prejudiciului care urmează a fi recuperat

[Articolul 12.](#) Modul de efectuare a reținerilor bănești

Capitolul IV

DISPOZIȚII FINALE

[Articolul 13.](#) Aducerea actelor normative în concordanță cu prezenta lege

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Capitolul I
DISPOZIȚII GENERALE

Articolul 1. Obiectul reglementării și domeniul de aplicare a prezentei legi

(1) Prezenta lege stabilește condițiile și limitele răspunderii materiale a militarilor în timpul îndeplinirii obligațiilor serviciului militar și a rezerviștilor concentrați sau mobilizați (denumiți în continuare militari) pentru prejudiciul pe care l-au cauzat patrimoniului unității militare, precum și modul de recuperare a prejudiciului cauzat.

(2) Acțiunea prezentei legi se extinde asupra militarilor care îndeplinesc serviciul militar în Forțele Armate.

Articolul 2. Noțiuni de bază

În sensul prezentei legi, se definesc următoarele noțiuni:

patrimoniul unității militare – armamentul, tehnica militară și specială, munițiile, carburanții și lubrifianții, echipamentul, produsele alimentare și alte tipuri de patrimoniu militar, terenurile, edificiile, construcțiile, banii și hîrțile de valoare, alte mijloace materiale, ce constituie proprietate de stat și sînt încredințate unității militare cu drept de administrare ori sînt obținute în urma activității economice a acesteia;

prejudiciu – pierderea sau deteriorarea patrimoniului unității militare, cheltuielile pe care le-a suportat sau urmează să le suporte unitatea militară pentru recuperarea ori recondiționarea patrimoniului pierdut sau deteriorat, precum și supraplățile efectuate de unitatea militară.

[Art.2 modificat prin [Legea nr.161 din 26.07.2018](#), în vigoare 24.09.2018]

Articolul 3. Condițiile răspunderii materiale a militarilor

(1) Apărarea integrității patrimoniului unității militare este o obligație a fiecărui militar.

(2) Militarii poartă răspundere materială numai pentru prejudiciul real cauzat din vina lor.

(3) Militarii nu poartă răspundere materială pentru prejudiciul cauzat în urma executării întocmai a ordinelor (dispozițiilor) date de comandanți (șefi), inclusiv de cei ierarhic inferiori. În acest caz, răspunderea materială pentru prejudiciul cauzat revine comandanților (șefilor) care au dat aceste ordine (dispoziții).

(4) Militarii care, avînd posibilitatea de a înlătura, parțial sau total, urmările păgubitoare ale ordinului (dispoziției) comandantului (șefului), nu au raportat despre aceasta de îndată ori în decurs de 24 de ore, ori la întoarcerea din misiune, ori din neglijență sau rea-credință și nu au luat măsuri pentru evitarea pagubei, poartă răspundere împreună cu comandantul (șeful).

(5) Răspunderea materială a militarilor nu survine în cazul săvîrșirii acțiunilor în stare de extremă necesitate, precum și în cazul săvîrșirii acțiunilor legale.

(6) Termenul tragerii la răspundere materială de către comandant (șef) este de 3 luni din momentul depistării prejudiciului, iar de către instanța de judecată – de 3 ani din momentul depistării prejudiciului.

Capitolul II

RĂSPUNDEREA MATERIALĂ A MILITARILOR

Articolul 4. Răspunderea materială limitată a militarilor

(1) Pentru prejudiciul cauzat din imprudență în timpul îndeplinirii obligațiilor serviciului militar, militarii răspund material în mărimea prejudiciului cauzat, însă nu mai mult de 2 solde lunare, cu excepția cazurilor prevăzute la art.5.

(2) Militarii care îndeplinesc serviciul militar prin contract, culpabili de cauzarea prejudiciului legat de achitarea de către unitatea militară a amenzilor pentru staționarea containerelor, vagoanelor, navelor și/sau automobilelor, de majorarea volumului lucrărilor îndeplinite, de vărsarea cu întârziere a impozitelor și altor plăți obligatorii în bugetele corespunzătoare, poartă răspundere materială în mărimea prejudiciului cauzat, însă nu mai mult de 2 solde lunare, dacă acțiunile lor nu conțin semnele componenței de infracțiune.

(3) Comandanții (șefii) care prin ordinele (dispozițiile) lor au încălcat modul stabilit de evidență, păstrare, utilizare, consum, transportare a patrimoniului unității militare sau care nu au luat măsurile necesare pentru prevenirea sustragerii, nimicirii, deteriorării, degradării acestuia ori pentru prevenirea

supraplăților, fapt care a cauzat prejudiciu, sau nu au luat măsurile necesare pentru recuperarea de către persoanele vinovate a prejudiciului cauzat unității militare poartă răspundere materială în limita prejudiciului cauzat, însă nu mai mult de 2 solde lunare, dacă acțiunile lor nu conțin semnele componenței de infracțiune.

(4) Comandanții (șefii) culpabili de eliberarea nelegitimă a militarului (angajatului civil) din serviciul militar (cîmpul muncii), de transferul nelegitim al militarului (angajatului civil) la un alt loc de serviciu (de muncă), de numirea nelegitimă a militarului (angajatului civil) într-o funcție care nu este prevăzută de statele unității militare (schema de încadrare) sau într-o funcție retribuirea căreia este mai înaltă decît a celei deținute efectiv poartă răspundere materială pentru prejudiciul cauzat de efectuarea supraplăților rezultate din eliberarea nelegitimă a militarului (angajatului civil), din transferul nelegitim al militarului (angajatului civil) la un alt loc de serviciu (de muncă), din numirea nelegitimă a militarului (angajatului civil) în funcție în mărimea prejudiciului cauzat, dar nu mai mult de 2 solde lunare, dacă acțiunile lor nu conțin semnele componenței de infracțiune.

[Art.4 modificat prin [Legea nr.161 din 26.07.2018](#), în vigoare 24.09.2018]

Articolul 5. Răspunderea materială integrală a militarilor

Militarii poartă răspundere materială în mărimea integrală a prejudiciului în cazurile în care acesta este cauzat:

- a) de lipsa, distrugerea, deteriorarea patrimoniului transmis militarului în evidență pentru păstrare, transportare, eliberare, utilizare sau în alte scopuri;
- b) de acțiunile (inacțiunile) militarului care conțin semnele componenței de infracțiune;
- c) în urma sustragerii, nimicirii, deteriorării, degradării intenționate, consumului și/sau utilizării nelegitime a patrimoniului unității militare sau altor acțiuni (inacțiuni) intenționate, indiferent de faptul dacă ele conțin sau nu semnele componenței de infracțiune prevăzută de [Codul penal al Republicii Moldova](#);
- d) de către militarul care și-a provocat în mod conștient starea de ebrietate alcoolică, starea cauzată de substanțe stupefiante sau toxice;
- e) de acțiunile intenționate ale militarului care au provocat cheltuieli pentru tratamentul în instituțiile medico-militare și în alte instituții medicale al militarului sau al persoanelor ce au suferit în urma acestor acțiuni.

[Art.5 modificat prin [Legea nr.164 din 20.07.2017](#), în vigoare 04.08.2017]

[Art.5 completat prin [Legea nr.104-XVI din 20.04.2007](#), în vigoare 29.06.2007]

Capitolul III DETERMINAREA MĂRIMII PREJUDICIULUI CAUZAT ȘI MODUL DE RECUPERARE A ACESTUIA

Articolul 6. Determinarea mărimii prejudiciului cauzat

(1) Mărimea prejudiciului cauzat se determină în funcție de cheltuielile suportate, în baza datelor de evidență a patrimoniului unității militare, reieșind din prețurile de piață la data depistării prejudiciului și din gradul de uzură al patrimoniului, conform normelor stabilite la ziua depistării prejudiciului, însă nu mai mici decît prețul deșeurilor (resturilor) acestui patrimoniu.

(2) Prețurile pentru armament, tehnică militară, muniții, alte bunuri livrate centralizat unităților militare se determină de către organele de stat împuternicite pentru aceasta.

(3) În cazul numirii nelegitime a militarului (angajatului civil) într-o funcție neprevăzută de statele unității militare (schema de încadrare), mărimea prejudiciului se determină în funcție de mărimea drepturilor bănești (salariului) plătite militarului (angajatului civil), iar în cazul numirii nelegitime într-o funcție retribuirea căreia este mai înaltă decît a celei deținute efectiv de către militar (angajatul civil) – în funcție de diferența dintre drepturile bănești (salariul) plătite și drepturile bănești (salariul) ale funcției deținute efectiv.

(4) Mărimea prejudiciului cauzat în cazul prevăzut la art.5 lit.e) se determină în funcție de cheltuielile reale pentru tratamentul militarului sau al persoanelor vătămate în instituțiile medico-militare

și în alte instituții medicale.

(5) Mărimea prejudiciului cauzat din vina mai multor militari, ce urmează a fi restituit, se determină pentru fiecare în parte, în funcție de gradul vinovăției, de forma și limitele răspunderii materiale.

(6) În cazul tragerii la răspundere materială a militarilor, mărimea soldei lunare se stabilește la data emiterii ordinului (dispoziției) comandantului (șefului) sau pronunțării de către instanța de judecată a hotărârii privind recuperarea prejudiciului.

[Art.6 completat prin [Legea nr.104-XVI din 20.04.2007](#), în vigoare 29.06.2007]

Articolul 7. Desfășurarea cercetării administrative în cazul depistării prejudiciului

(1) Comandantul (șeful), în limita competenței sale, este obligat, în cazul depistării prejudiciului, să inițieze de îndată o cercetare administrativă pentru stabilirea cauzelor survenirii și mărimii prejudiciului, precum și a persoanelor vinovate. Cercetarea administrativă se efectuează în termen de o lună de la data depistării prejudiciului. Acest termen poate fi prelungit, după caz, de către comandantul (șeful) ierarhic superior, însă nu mai mult decât cu o lună.

(2) Cercetarea administrativă poate să nu fie efectuată dacă cauzele prejudiciului, mărimea lui și persoanele vinovate au fost stabilite de către instanța de judecată sau în urma reviziei, controlului sau urmăririi penale.

[Art.7 modificat prin [Legea nr.206-XV din 29.05.2003](#), în vigoare 18.07.2003]

Articolul 8. Recuperarea prejudiciului

(1) Recuperarea prejudiciului a cărui mărime nu depășește 2 solde lunare se efectuează, conform ordinului (dispoziției) comandantului (șefului), prin reținere din drepturile bănești ale militarului care a cauzat prejudiciul.

(2) Ordinul (dispoziția) cu privire la recuperarea prejudiciului cauzat de către comandant (șef) se emite de comandantul (șeful) ierarhic superior.

(3) Problema recuperării prejudiciului a cărui mărime depășește 2 solde lunare se examinează de către instanța de judecată, la cererea comandantului (șefului).

(4) Acțiunea privind recuperarea prejudiciului cauzat de către comandant (șef) se intentează de către comandantul (șeful) ierarhic superior.

(5) Ordinul (dispoziția) comandantului (șefului) privind recuperarea prejudiciului se emite în termen de o lună de la data încheierii cercetării administrative, reviziei, controlului sau a emiterii hotărârii instanței de judecată și se aduce la cunoștință militarului contra semnătură. Ordinul (dispoziția) se înaintează spre executare la expirarea termenului de 7 zile de la anunțarea militarului. În cazul în care ordinul (dispoziția) privind recuperarea prejudiciului nu a fost emis în termen de o lună, problema privind tragerea la răspundere materială a militarului se examinează de către instanța de judecată, la cererea comandantului (șefului).

(6) Ordinul (dispoziția) comandantului (șefului) privind recuperarea prejudiciului poate fi contestat de către militar în fața comandantului (șefului) superior și/sau în instanța de judecată. Contestarea ordinului (dispoziției) privind recuperarea prejudiciului nu suspendă reținerile din drepturile bănești ale militarului. În cazul anulării ordinului (dispoziției) privind recuperarea prejudiciului, mijloacele bănești reținute se restituie militarului.

(7) Recuperarea prejudiciului se efectuează indiferent de tragerea la răspundere disciplinară, administrativă sau penală a militarului pentru acțiunile (inacțiunile) care au avut drept urmare cauzarea prejudiciului.

(8) Militarii pot recupera benevol, în formă bănească, complet sau parțial, prejudiciul cauzat.

(9) Reținerile din drepturile bănești ale militarului, conform hotărârii instanței de judecată, se efectuează în baza ordinului comandantului (șefului) sau a titlului executoriu eliberat de către instanța de judecată.

(10) Diferența dintre mărimea prejudiciului cauzat și mărimea reținerilor din drepturile bănești ale militarului se casează de către comandant (șef) în modul stabilit, în limitele competenței sale sau în baza hotărârii instanței de judecată.

Articolul 9. Recuperarea prejudiciului în cazul eliberării militarului din serviciul militar sau al transferării la un nou loc de serviciu

(1) În cazul în care militarul tras la răspundere materială nu a recuperat prejudiciul la data eliberării din serviciul militar, acesta este recuperat în conformitate cu legislația.

(2) În cazul în care militarul care a cauzat prejudiciul a fost eliberat din serviciul militar și nu a fost tras la răspundere materială, recuperarea prejudiciului se efectuează în baza titlului executoriu eliberat de instanța de judecată, ca rezultat al examinării acțiunii înaintate de către comandant (șef).

(3) În cazul transferării la noul loc de serviciu militar, recuperarea prejudiciului de către militarul tras la răspundere materială se efectuează la noul loc de serviciu, în baza înregistrării în certificatul de alocare a drepturilor bănești.

(4) Dacă decizia privind tragerea la răspundere materială a militarului care a cauzat prejudiciu nu a fost luată pînă la momentul transferării lui la noul loc de serviciu militar, comandantul (șeful) este obligat să expedieze, în termen de 5 zile de la data încheierii cercetării administrative, reviziei, controlului sau a emiterii hotărîrii instanței de judecată, materialele necesare la noul loc de serviciu. Recuperarea prejudiciului, în acest caz, se efectuează la noul loc de serviciu al militarului, în modul prevăzut la art.8.

(5) Ordinul (dispoziția) comandantului (șefului) privind recuperarea prejudiciului se emite în termen de 2 săptămîni din ziua primirii de la locul precedent de serviciu militar a materialelor indicate la alin.(4).

Articolul 10. Recuperarea prejudiciului cauzat de către militari unor terțe persoane

Militarii care au cauzat prejudiciu unor terțe persoane, prejudiciu care, în conformitate cu legislația, a fost recuperat de către unitatea militară, îl restituie acesteia în modul și în mărimea prevăzute de prezenta lege.

Articolul 11. Condițiile de micșorare a mărimii prejudiciului care urmează a fi recuperat

Mărimea sumei bănești care urmează a fi reținută de la militar pentru recuperarea prejudiciului cauzat poate fi micșorată de către comandant (șef), cu permisiunea comandantului (șefului) ierarhic superior, sau de către instanța de judecată, ținîndu-se cont de circumstanțele concrete, de gradul de culpabilitate și starea materială a militarului, cu excepția cazului prevăzut la art.5 lit.e).

Articolul 12. Modul de efectuare a reținerilor bănești

(1) Reținerile bănești lunare pentru recuperarea prejudiciului cauzat de militar se efectuează în mărime de 20 la sută din solda lunară, iar pentru recuperarea prejudiciului în cazurile prevăzute la art.5 – în mărime de pînă la 50 la sută din solda lunară.

(2) Dacă din drepturile bănești ale militarului se efectuează și alte rețineri, prevăzute de legislație, mărimea generală a tuturor reținerilor bănești nu poate depăși 50 la sută din drepturile bănești lunare ale militarului. Totodată, succesiunea reținerilor indicate este determinată în conformitate cu legislația.

[Art.12 modificat prin [Legea nr.161 din 26.07.2018](#), în vigoare 24.09.2018]

Capitolul IV

DISPOZIȚII FINALE

Articolul 13. Aducerea actelor normative în concordanță cu prezenta lege

Guvernul, în termen de 3 luni, va aduce actele sale normative în concordanță cu prezenta lege.

PREȘEDINTELE PARLAMENTULUI

Eugenia OSTAPCIUC

Chișinău, 22 noiembrie 2002.

Nr.1477-XV.